

NOFILOLOGIK YO'NALISH TALABALARIGA INGLIZ TILINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH TEXNOLOGIYASI

Xolbo`tayeva Moxinur Temurboy qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti 1-kurs tayanch
doktoranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada nofilologik yo'nalish talabalariga ingliz tilini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish texnologiyasi deganda nimalar tushunilishi va ular qanday bo'lishi mumkinligi haqida bilib olishingiz mumkin.

Kalit so`zlar: nofilologik, talabalar, ingliz tili, metodika, texnologiya, metodlar.

Аннотация. В данной статье вы можете узнать о том, что подразумевается под технологией совершенствования методики преподавания английского языка студентам нефилологических направлений на основе цифровых технологий и какими они могут быть.

Ключевые слова: нефилологические, студенты, английский язык, методика, технология, методы

Annotation. In this article, you can learn about what is meant by the technology of improving the methodology of teaching English to students of non-philological directions based on digital technologies and what they can be.

Keywords: non-philological, students, English, methodology, technology, methods.

Filologiya yo'nalishi talabalariga ingliz tilini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish texnologiyasi deganda asosiy maqsad filologiya talabalarining ingliz tilini o'rganish jarayonini yanada qiziqarli, samarali va zamonaviy talablarga mos qilish, bunda raqamli texnologiyalarning imkoniyatlaridan to'liq foydalanish nazarda tutiladi. Shuningdek, quyidagi sohalarni qamrab oladi:

- O'qitish metodikasini modernizatsiya qilish: An'anaviy metodlarni raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalash, yangi interaktiv metodlarni (masalan, gamifikatsiya, loyiha asosida o'qitish) joriy etish.

- Raqamli resurslardan foydalanishni optimallashtirish: Elektron darsliklar, onlayn lug'atlar, interaktiv mashqlar, video-darslar, podkastlar, mobil ilovalar, virtual sinflar kabi raqamli resurslardan maksimal darajada foydalanish.[1]

- Talabalarning mustaqil o'rganishini rag'batlantirish: Raqamli texnologiyalar yordamida talabalarning mustaqil o'rganish qobiliyatlarini rivojlantirish, ularga kerakli resurslarga oson kirish imkoniyatini yaratish.

- O'qituvchilarning kasbiy kompetentligini oshirish: O'qituvchilarni raqamli texnologiyalardan samarali foydalanishga o'rgatish, ularning metodik mahoratini oshirish uchun treninglar tashkil etish.

- Baholash tizimini takomillashtirish: Raqamli texnologiyalar yordamida talabalarning bilimni baholashning yangi usullarini (onlayn testlar, interaktiv topshiriqlar) joriy etish.

- Individual yondashuvni ta'minlash: Raqamli texnologiyalar yordamida har bir talabaning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda o'qitishni tashkil etish.

- Filologik yo'nalishga moslashtirilgan kontent: Ingliz tilini o'rgatishda filologiya yo'nalishiga oid matnlar, adabiyotlar, filmlar va boshqa materiallardan foydalanish.

Yuqoridagilarni nazarda tutgan holatda quyidagi amaliy misollarni keltirishimiz mumkin:

- Interaktiv onlayn darslar: Zoom, Google Meet kabi platformalar orqali jonli darslar o'tish, interaktiv doskalardan foydalanish.

- Gamifikatsiya: Kahoot!, Quizizz kabi platformalar orqali o'yin elementlarini darsga kiritish.

- Virtual sayohatlar: Muzeylar, tarixiy joylarga virtual sayohatlar uyushtirish.[2]

- Onlayn hamkorlik: Google Docs, Padlet kabi platformalar orqali guruhli loyihalar ustida ishlash.

- Sun'iy intellektga asoslangan ilovalar: Til o'rganish uchun mo'ljallangan sun'iy intellektga asoslangan ilovalardan foydalanish (masalan, Duolingo, Babbel).

Natijada esa ushbu texnologiyani qo'llash orqali filologiya talabalari nafaqat ingliz tilini yaxshi o'rganishlari, balki raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish ko'nikmalariga ham ega bo'ladilar. Bu ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatlarida muhim rol o'ynaydi.

Nofilologik yo'nalish talabalariga ingliz tilini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish uchun quyidagi texnologiyalardan foydalanish mumkin:

1. Moslashuvchan (Adaptive) O'qitish Platformalari:

- Mohiyati: Sun'iy intellekt (AI) va mashinalarni o'rganish (ML) algoritmlariga asoslangan holda, har bir talabaning bilim darajasi, o'rganish tezligi va uslubiga moslashadigan platformalar.[3]

- Afzalliklari: Talabaning zaif tomonlarini aniqlab, ularni mustahkamlashga yo'naltirilgan mashqlarni taklif etadi, shuningdek, kuchli tomonlarini rivojlantirishga yordam beradi.

- Misollar: Duolingo, Knewton, Kaplan Adaptive Test Prep.

2. Multimedia Resurslaridan Foydalanish:

- Mohiyati: Video darslar, animatsiyalar, interaktiv o'yinlar, podkastlar va virtual sayohatlar kabi multimedia resurslarini o'quv jarayoniga integratsiya qilish.

- Afzalliklari: Talabalarning qiziqishini oshiradi, mavzuni tushunishni osonlashtiradi va xotirada uzoqroq saqlanib qolishiga yordam beradi.

- Misollar: YouTube Education, TED Talks, Khan Academy.

3. Virtual va Kengaytirilgan Haqiqat (VR/AR) Texnologiyalari:

- Mohiyati: Virtual haqiqat orqali ingliz tilida so'zlashuvchi muhitni yaratish va talabalarga real hayotdagi vaziyatlarni simulyatsiya qilish imkoniyatini berish. Kengaytirilgan haqiqat esa mobil qurilmalar orqali o'quv materiallarini interaktiv tarzda vizuallashtirish imkonini beradi.

- Afzalliklari: Talabalarning til amaliyotini real sharoitlarda qo'llash imkoniyatini beradi, ularning ishonchini oshiradi va o'rganish jarayonini yanada qiziqarli qiladi.

- Misollar: Immerse, MondlyAR.

4. Mobil Ilovalar:

- Mohiyati: Ingliz tilini o'rganishga mo'ljallangan mobil ilovalardan foydalanish. Bu ilovalar lug'at boyligini oshirish, grammatikani o'rganish, talaffuzni yaxshilash va til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

- Afzalliklari: Qulaylik, tezkorlik va istalgan vaqtda, istalgan joyda o'qish imkoniyatini yaratadi.

- Misollar: Duolingo, Babbel, Memrise, Elsa Speak.

5. Hamkorlikdagi Onlayn Platformalar:

- Mohiyati: Talabalarga boshqa o'quvchilar bilan hamkorlik qilish, loyihalar ustida ishlash va o'zaro fikr almashish imkoniyatini beruvchi onlayn platformalardan foydalanish.[4]

- Afzalliklari: Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantiradi, jamoada ishlashni o'rgatadi va o'zaro yordam berish orqali o'rganishni osonlashtiradi.

- Misollar: Google Workspace (Docs, Sheets, Slides), Microsoft Teams, Slack.

6. O'yinlashtirish (Gamification):

- Mohiyati: O'quv jarayoniga o'yin elementlarini (ball to'plash, reytinglar, mukofotlar) kiritish.

- Afzalliklari: Talabalarning motivatsiyasini oshiradi, raqobat muhitini yaratadi va o'rganishni yanada qiziqarli qiladi.

- Misollar: Quizizz, Kahoot!, Classcraft.

7. Sun'iy Intellektga Asoslangan Chatbotlar:

- Mohiyati: Ingliz tilida suhbatlashish, savollarga javob berish va talaffuzni tekshirish uchun AI chatbotlaridan foydalanish.

- Afzalliklari: 24/7 yordam berish, xatolarni tuzatish va real vaqt rejimida fikr bildirish imkoniyatini beradi.

- Misollar: Replika, Andy.

8. Raqamli Baholash Vositalari:

- Mohiyati: Onlayn testlar, avtomatik baholash tizimlari va topshiriqlarni topshirish platformalaridan foydalanish.

- Afzalliklari: Baholash jarayonini tezlashtiradi, xatolarni kamaytiradi va talabalarga o'z natijalari haqida tezkor fikr bildirish imkoniyatini beradi.

- Misollar: Google Forms, Moodle, Canvas.

Muhim jihatlar:

- Yo'nalishga moslashuv: Nofilologik yo'nalish talabalari uchun ingliz tilini o'qitishda ularning kasbiy ehtiyojlarini hisobga olish va o'quv materiallarini shu yo'nalishga moslashtirish kerak.

- Pedagogik yondashuv: Raqamli texnologiyalardan foydalanish faqatgina vosita bo'lib, o'qituvchining pedagogik mahorati va talabalar bilan muloqot qilish qobiliyati muhim ahamiyatga ega.

- Texnik ta'minot: Raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish uchun talabalarning internetga ulanishi va zarur texnik vositalarga ega bo'lishi ta'minlanishi kerak.

Ushbu texnologiyalarni integratsiyalash orqali nofilologik yo'nalish talabalari uchun ingliz tilini o'qitish metodikasini yanada takomillashtirish va ularning til ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Kizi, F. M. A. Defects And Errors In Language Learning. *International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology*, 1-4.
2. Fayzullaeva, M. Intensification of the teaching process using computer technologies.
3. Fayzullaeva, M. A. K. (2023). Effectiveness of information technologies in the educational system. *Academic research in educational sciences*, 5(NUU conference 3), 433-436.
4. Madina, F. (2023). Specific ways of using digital educational resources in remote areas in organizing and developing the educational process based on digital technologies. *Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика)*, (4), 220-228.

Research Science and
Innovation House